

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

**Soukromé speciální školy a školská zařízení pro děti a žáky
s tělesným postižením a více vadami při DC ARPIDA, o.p.s.**

U Hvízdala 9
370 11 České Budějovice

Identifikátor školy: 600 022 277

Zřizovatel: Arpida, společnost pro rehabilitaci zdravotně postižených dětí a mládeže,
U Hvízdala 9, 370 11 České Budějovice

Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59, 370 04 České Budějovice

Termín konání komplexní inspekce: 21. 11. – 23. 11. 2000

Čj.	071 2268/00-05007
Signatura	og1zu302

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dětské centrum Arpida je nestátní zařízení zřizované občanským sdružením Arpida, společností pro rehabilitaci zdravotně postižených dětí a mládeže. Speciální školy a školská zařízení jsou umístěny v moderním areálu, ve kterém jsou vytvořeny všechny předpoklady pro poskytování komplexní péče v oblasti výchovně vzdělávací, zdravotní a sociální. Škola sdružuje speciální základní školu pro tělesně postižené, zvláštní školu pro tělesně postižené, pomocnou školu pro tělesně postižené, přípravný stupeň pomocné školy, mateřskou školu pro tělesně postižené, středisko pro volný čas, školní družinu, speciálně pedagogické centrum pro tělesně postižené a školní jídelnu. V tomto školním roce jsou otevřeny dvě třídy základní školy (dvacet dva žáci), dvě třídy zvláštní školy (patnáct žáků) a tři třídy pomocné školy (patnáct žáků). Speciální mateřskou školu navštěvuje dvacet žáků ve dvou třídách.

SPECIÁLNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA, SPECIÁLNÍ ZVLÁŠTNÍ ŠKOLA, POMOCNÁ ŠKOLA, PŘÍPRAVNÝ STUPEŇ POMOCNÉ ŠKOLY

Školy pracují podle vzdělávacích programů schválených MŠMT ČR, které jsou v rámci povolených dodatků upraveny tak, aby mohl být optimalizován vzdělávací proces vzhledem k postižení zařazených žáků.

1. Speciální základní škola: Vzdělávací program Základní škola čj. 16 874/96-2.
2. Speciální zvláštní škola: Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22.
3. Pomocná škola: Vzdělávací plán pomocné školy čj. 24 035/97-22.

Osnovy tělesné výchovy jsou upraveny vzhledem ke schopnostem a možnostem somaticky postižených žáků, kteří jsou dále zařazeni podle typu a stupně postižení do individuální a skupinové léčebné tělesné výchovy.

Hodinové dotace předmětů jsou v souladu s učebními plány jednotlivých typů škol. Vyučující mají zpracované plány, které obsahují tematické okruhy uvedené v učebních osnovách. V případě potřeby jsou podle typu a stupně postižení žáků zpracovány individuální vzdělávací programy. Základním cílem je integrace žáků do škol v místě bydliště. Stanovené vzdělávací cíle odpovídají možnostem a schopnostem žáků a jsou v souladu s požadavky, které jsou kladeny na žáky v běžných základních a zvláštních školách.

Každodenní písemnou přípravu na vyučování zpracovávají třídní učitelé, kteří koordinují práci dalších učitelů a asistentů ve třídě. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou podrobně informováni o aktuálním zdravotním stavu žáků.

Výuku zajišťují ve třídách současně minimálně dva pracovníci – třídní učitelé a další učitel nebo asistent. Třídní učitelé, kromě druhé třídy základní školy a první třídy pomocné školy, mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve speciálních školách. Ostatní učitelé jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku v běžných základních školách. Učitelé se speciálně pedagogickým vzděláním koordinují práci ve třídách garantují spolupráci mezi pedagogickými, rehabilitačními a zdravotnickými pracovníky DC Arpida a jsou v denním kontaktu s rodiči žáků. Prostorové podmínky odpovídají počtu tříd. Učebny jsou dostatečně velké, žáci mají vlastní pracovní místa, dostatek prostoru pro umístění speciálních lavic nebo lůžek. Výjimku tvoří první třída pomocné školy, která svou velikostí neodpovídá počtu zařazených žáků. Chybí zde prostor pro činnosti mimo lavice a relaxaci. Učebny jsou zařízeny moderním nábytkem, který je vhodný pro tělesně postižené žáky. Ve všech třídách je k dispozici počítač, vybavený výukovými programy. Pomůckové vybavení v zásadě odpovídá potřebám vzdělávání

v jednotlivých typech škol. Vyučující mají k dispozici dostatek tradičních názorných pomůcek (obrazový materiál, mapy, přehledy učiva apod.). Řadu názorných pomůcek si vyrábí. Učebnice mají schvalovací doložky MŠMT ČR. Prostředí ve třídách i ostatních prostorách školy je podnětné a motivující. Výzdoba je vytvořena převážně z velmi zdařilých prací žáků. Zařazení předmětů v rozvrhu hodin, tempo práce a stavba hodin, včetně zařazování relaxačních chviliek většinou umožňuje respektovat psychohygienické zásady výuky. Vyučující se svými spolupracovníky dobře zvládají práci v odděleních.

Struktura vyučovacích hodin vycházela z nutnosti individuálního přístupu k žákům. Výukové cíle oddělení nebo jednotlivých žáků jsou stanoveny podle aktuálních potřeb a možností žáků. Žáci pomocné školy a zvláštní školy většinou pracovali společně s vyučujícími, v základní škole měli vytvořen dostatečný prostor pro samostatnou práci. Výuka byla vedena převážně formou dialogu mezi učiteli a žáky, kteří tak dostávali dostatek prostoru pro své úspěšné uplatnění. Méně efektivní frontální metody výuky byly zařazeny pouze v hodině řečové výchovy v první třídě zvláštní školy. Účinnost výuky je podporována využitím názorných pomůcek, přírodnin, přiměřeným tempem práce a důrazným individuálním přístupem k žákům. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách používána.

V oblasti motivace žáků byl největší důraz kladen na úvodní část hodin. Během výuky byla patrná snaha učitelů o aktualizaci učiva a navazování na osobní zkušenosti žáků. Hodnocení bylo převážně pozitivní a motivovalo žáky k další práci. Spíše než aktuální znalosti byla hodnocena snaha a pokrok žáků ve výuce. V závěru hodin nebylo vždy provedeno shrnutí učiva a celkové hodnocení, které chybělo zejména žákům vyšších ročníků základní školy.

Všichni pedagogičtí pracovníci důsledně respektují individuální zvláštnosti žáků a podporují rozvoj jejich osobnosti. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Vyučující i asistenti přistupují k žákům s trpělivostí a pochopením. Psychosociální podmínky výuky výrazně pozitivně ovlivňují vztah žáků k výuce i ke škole jako celku.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování výuky, motivace a hodnocení mají velmi dobrou úroveň. V podmínkách výuky (personálních, prostorových, materiálních) výrazně převažují pozitivní zjištění. Organizace, metody a formy výuky odpovídají věku, možnostem a schopnostem žáků, zjištěné nedostatky byly spíše formálního charakteru. Interakce a komunikace je příkladná.

Celkově má kvalita vzdělávání velmi dobrou úroveň.

SPECIÁLNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ

Mateřská škola realizuje Program výchovné práce pro speciální mateřské školy, který je podrobně rozpracován v měsíčních plánech. Zde jsou uvedeny velmi podrobné a konkrétní činnosti odpovídající věku a schopnostem dětí. Na měsíční plány navazuje týdenní příprava učitelek. Stanovené cíle jsou vzhledem ke složení tříd vhodné a přiměřené. Plány a přípravy zahrnují rovnoměrně jednotlivé složky výchovné činnosti. Výchovná práce je přizpůsobena dětem s tělesným postižením a doplněna individuální diagnostickou, terapeutickou a rehabilitační péčí.

Výchovnou činnost zajišťují čtyři učitelky a jedna pomocnice. Tři učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro daný typ školy. Na komplexní péči o zařazené děti se podílí i další pracovníci DC Arpida (psycholog, logoped, tyflopedit, ergoterapeuti, fyzioterapeuti), jejichž činnost je koordinována s výchovnou činností mateřské školy. Prostorové podmínky odpovídají počtu zařazených dětí. Obě třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím pomůcek, her a hraček pro realizaci řízených i spontánních činností. V areálu DC je dětem k dispozici

upravené a vybavené hřiště. Vzhledem k zájmu rodičů a potřebám dětí je kapacita mateřské školy maximálně využita.

Učitelky při práci s dětmi vychází z jejich individuálních možností a schopností. Používané metody a formy práce jsou v souladu s aktuálním složením dětí ve třídách. Pozornost je věnována sebeobslužným dovednostem (např. stolování, používání příborů, pomoc při prostírání), vytváření základních hygienických a pracovních návyků. V oblasti spontánních činností jsou nabízeny hry rozvíjející motoriku a komunikativních dovedností. Řízené činnosti zahrnují smyslovou, jazykovou, výtvarnou, pracovní, hudební a literární výchovu. Pozornost je věnována i rozvoji matematických představ. Konkrétní rozsah a tempo práce je pravidelně konzultováno s dalšími odborníky, zejména lékaři. Dětem je dána možnost účastnit se různých kulturních představení, navštěvovat blízké mateřské školy a postupně se tak připravovat na integraci do běžných škol.

Učitelky při přímé práci s dětmi projevují takt a trpělivost. Svým vstřícným přístupem vytvářejí v dětech pocit jistoty a klidu, podporují jejich otevřenost a spontaneitu. Úzce spolupracují s rodiči, kterým poskytují i poradenskou činnost. Vzájemné kontakty přispívají k přesnému předávání informací a okamžité reagování na změněné potřeby dítěte.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování, prostorové a materiální podmínky, interakce, komunikace, motivace a hodnocení mají příkladnou úroveň. V ostatních oblastech výrazně převažují pozitivní zjištění.

Celkově má úroveň vzdělávání v mateřské škole vynikající úroveň.

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Základní charakteristika

Činnost školní družiny navazuje na činnost speciálních škol a denně zajišťuje péči o žáky v době od 7,00 do 8,00 a odpolední činnost je zajištěna do 16,15 hodin. Přihlášeno je 45 žáků, kteří jsou rozděleni do pěti oddělení, která mají heterogenní charakter. Žáci jsou do oddělení zařazováni s přihlédnutím k jejich mobilitě. Součástí činnosti je organizace víkendových a prázdninových pobytových akcí.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Výchovnou činnost zabezpečuje pět vychovatelek a šest pomocných vychovatelek nebo osobních asistentů. Čtyři vychovatelky splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti a jedna si v současné době rozšiřuje vzdělání studiem speciální pedagogiky. Ostatní pracovníci jsou absolventy středních pedagogických škol popřípadě vyšších odborných škol zaměřených na vychovatelství. Nemají však speciálně pedagogické vzdělání.

Školní družina má vlastní klubovnu, jednotlivá oddělení využívají v odpoledních hodinách školní třídy. Vybavení pomůckami, hračkami, materiálem pro výtvarné a pracovní činnosti je dostatečné a umožňuje realizovat dostatečně pestrou škálu činností. Nedílnou součástí práce školní družiny je docházka zařazených žáků do zájmových útvarů při DC Arpida. Denní režim je vyvážený a plně respektuje zásady psychohygieny a požadavky na zajištění bezpečnosti dětí.

Řízení školní družiny

Školní družina je nedílnou součástí koncepce celého zařízení. Vedoucí vychovatelka úzce spolupracuje s třídními učiteli zařazených žáků. Základním materiálem v oblasti plánování je

dokument "Výchovné náměty ŠD", který je doplněn "Ročním plánem pracovních technických zájmových činností" pro jednotlivá roční období. Vhodně je řešena propojenost práce speciálních škol a školní družiny v oblasti přípravy žáků na vyučování, která je diferencována podle dohody s rodiči. Dokumentace školní družiny je vedena v souladu s § 9, body 1, 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 87, o školních družinách a školních klubech, ze dne 6. února 1992.

Výroční zpráva o činnosti Speciálních škol a školských zařízení obsahuje všechny stanovené informace o školní družině.

Velká pozornost je věnována informovanosti vychovatelů a vychovatelek o žácích i informování rodičů. Rodiče jsou o činnosti školní družiny informováni každodenním setkáváním s vychovatelkami a na rodičovských schůzkách pořádaných školou. Kontrolní a hospitační činnost provádí především vedoucí vychovatelka v menší míře i vedení školy.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a komunikace

Systém práce školní družiny respektuje základní principy speciálně pedagogického působení. Zaměření a výběr činností vychází z možností a žáků a je podporován úzkou spoluprací s rodiči a učiteli. Běžný týdenní program je doplňován prázdninovými a víkendovými pobyty. Nabízené činnosti jsou voleny diferencovaně a korespondují s celkovým léčebně rehabilitačním záměrem každého žáka. Děti se podle svých zájmů mohou v rámci docházky do ŠD zúčastňovat činnosti zájmových útvarů při DC Arpida.

Příprava na výchovně vzdělávací činnost je konzultována s dalšími odborníky pečujícími o zařazené děti. Každý týden posuzují učitelé s vychovatelem obsahové zaměření programů pro činnost žáků ve ŠD. Cílem je individualizace činností podle možností a schopností žáků.

Ve všech činnostech byla respektována zásada dobrovolnosti, spontánnosti a seberealizace žáků. Pedagogické ovlivňování volného času bylo nenásilné. Vychovatelky a vychovatelé přistupují k dětem s pochopením. Žáci mají možnost aktivně rozvíjet svou fantazii a tvořivost. Jejich činnost byla vychovatelkami pozitivně hodnocena. Chování dětí bylo dle potřeby klidně a taktně usměrňováno. Dohodnutá pravidla chování byla oboustranně respektována.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti

Školní družina má velmi dobré podmínky výchovně vzdělávací činnosti. Ostatní oblasti (řízení, organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a komunikace) mají vynikající úroveň.

Celkově má činnost školní družiny vynikající úroveň.

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Zaměření činnosti a rozsah poskytované péče

SPC je součástí Soukromých speciálních škol a školských zařízení pro děti a žáky s tělesným postižením a více vadami při DC Arpida. Statut centra je zpracován v souladu s § 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb. SPC bylo zařazeno do sítě předškolních zařízení, škol a školních zařízení rozhodnutím MŠMT ČR čj. 31 211/99-21 ze dne 15. 11. 1999.

Povinná dokumentace (organizační řád, vnitřní řád, personální dokumentace, jednací protokol, plán práce, evidence pracovních cest, záznamy o spolupráci s pedagogy integrovaných žáků aj.) je vedena řádně a přehledně.

Speciálně pedagogické centrum má zřizovatelem stanovenou spádovou oblast podle okresů

v regionu jižních Čech. Celkem poskytuje péči 308 klientům, z toho je 163 integrovaných. V jednotlivých okresech regionu je vykazován ke dni inspekce tento stav (počet klientů /počet integrovaných klientů z celkového počtu):

- České Budějovice 162/62,
- Český Krumlov 34/19,
- Jindřichův Hradec 42/35,
- Prachatice 17/7,
- Strakonice 15/10,
- Písek 8/5,
- Pelhřimov 11/10,
- Tábor 19/15,

Centrum spolupracuje zejména s ostatními SPC v Českých Budějovicích a s PPP v Českém Krumlově. Svou činnost zaměřuje na děti předškolního věku, na děti a žáky integrované i na děti osvobozené od povinné školní docházky. V DC Arpida se daří, díky výborné spolupráci s lékařem neurologem, sledovat děti už od raného věku. Klientů se nabízí ambulantní léčba i psychorehabilitační pobyty (14 dnů) pro rodiče s dětmi. Tyto pobyty jsou pro děti předškolního věku a zároveň i pro starší žáky, kteří zde mohou chodit do školy.

Činnost SPC je zaměřena na klienty s tělesným a kombinovaným postižením. Zastoupení tyflopedů v týmu pracovníků umožňuje i zaměření na zrakové postižení. Většina klientů centra není žáky speciálních škol. Pracovníci SPC neupřednostňují péči o děti s těžšími formami postižení, ale rozhodující je potřeba péče. V práci SPC jsou respektovány základní principy křesťanské etiky. Ve prospěch klientů převažuje přímá činnost.

Zaměření činnosti a rozsah poskytované péče je zcela v souladu s vyhláškou MŠMT. Je kladen zvláštní důraz na lidský rozměr poskytované péče. Práce v týmu má interdisciplinární charakter. Velký význam mají rehabilitační pobyty rodičů s dětmi. V poskytované péči převažují pozitiva.

Depistážní a diagnostická činnost

SPC spolupracuje úzce zejména s Nestátním zdravotnickým zařízením při DC Arpida, především s odbornými lékaři (dětský neurolog, rehabilitační lékař, pediatr a ortoped), s fyzioterapeuty, s ergoterapeuty a dalšími. Je zajišťována činnost detekční, diagnostická, terapeutická, rehabilitační, poradenská, posudková, metodická a preventivní. SPC také intenzivně spolupracuje s rodinami dětí s postižením. Rodiče jsou členy multidisciplinárního týmu a jsou účastníky všech aktivit v rámci komplexní rehabilitační péče, která je jejich dětem DC Arpida poskytována.

Depistáž provádí nejčastěji dětský neurolog, podněty však přichází přímo od rodičů, ze škol i z jiných SPC, např. ze SPC, které je zaměřeno na ranou péči v Českých Budějovicích. V menší míře SPC spolupracuje s pediatry, s mateřskými školami, s orgány péče o děti nebo s pedagogicko psychologickými poradnami. Pracovníci SPC doporučují děti a žáky k zařazení i do jiných škol než do Arpidy. Některé děti potřebují však denní rehabilitační péči a pak je pro ně nejlepší umístění přímo v DC Arpida. Integrovaní žáci často cvičí s matkami, popř. dojíždějí. Depistáž neslouží jako nábor žáků pro školu. Žáci se dostávají do Arpidy zcela přirozenou cestou v případě, kdy je to pro ně nejlepší řešení.

SPC vede evidenci dětí a žáků s postižením a pracovníci SPC zpracovávají speciálně pedagogickou i psychologickou diagnostiku v celé spádové oblasti. Předložené posudky pro

integrované žáky mají vysokou vypovídací hodnotu. Vyšetření jsou jednoznačně prováděna se souhlasem rodičů. Zákonní zástupci jsou dostatečně informováni o výsledcích šetření a jsou seznamováni s dalšími vhodnými postupy při práci s dítětem.

Diagnostické nástroje jsou voleny cíleně a jsou úměrné tělesnému postižení dětí. Testové metody jsou administrovány standardně. Volba diagnostických metod odpovídá věku a schopnostem žáků a při interpretaci výsledků vyšetření se vychází z postižení dítěte i jeho mentální úrovně.

SPC provádí depistáž v dostatečné míře. Využívá při tom adekvátních diagnostických metod. Posudky jsou dostatečně kvalitní a jsou odpovídajícím způsobem vyhodnocovány. Velice dobrá je práce s rodiči v rámci rehabilitačních pobytů dětí, které mají významnou diagnostickou funkci.

Poradenská a metodická činnost

Práce s klientem odpovídá stanovené diagnóze. SPC podporuje integraci dětí do mateřských, základních i středních škol. Dítě zůstává stále v evidenci SPC. Odborné posudky pracovníků SPC jsou pro učitele integrovaných dětí významným zdrojem informací. Učitelům ZŠ jsou nabízeny hospitace v DC Arpida. Rovněž učitelé z Arpidy vyjíždějí za integrovanými dětmi.

Výstupem diagnostické práce s postiženým dítětem je komplexní zpráva, na které se SPC podílí v rámci dalších součástí DC Arpida. Všichni pracovníci, tedy i z SPC, poskytují tzv. ucelenou rehabilitaci. Propojuje se oblast sociální, výchovně vzdělávací a zdravotní. Lékaři, sestry, fyzioterapeuti, ergoterapeutky, speciální pedagogové, rodiče, psychologové i logopedi spolupracují, což lze označit jako interdisciplinární přesah. Spolupráce mezi SPC a nestátním zdravotnickým zařízením je založena na partnerství, důvěře a vzájemném respektování

SPC vydává propagační a metodické materiály týkající se odborných služeb SPC. Společně s DC Arpida organizuje i školení, přednášky pro rodiče, výstavy kompenzačních pomůcek, letní tábory pro rodiče s dětmi v ambulantní péči, psychorehabilitační tábory pro děti s postižením a jejich rodiny.

Činnost SPC je v rámci komplexní rehabilitační péče propojena se sociální, vzdělávací a zdravotní péčí. Navazuje na sebe činnost diagnostická, terapeutická, rehabilitační edukační, poradenská, posudková a preventivní i sociálně právní.

Speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost

Pracovníci SPC zajišťují v dostatečné kvalitě a kvantitě výcvik specifických dovedností u tělesně postižených žáků a používají optimální rehabilitační a reedukační metody. SPC zabezpečuje soustavnou a pravidelnou individuální výuku u dvou dětí, které nemohou navštěvovat školu. Stanovené cíle individuální výuky odpovídají možnostem dětí. Záznamy o poskytované péči jsou vedeny a pravidelně doplňovány. Jsou zpracovány v počítačové i v písemné podobě. Poskytovaná péče přináší pozitivní výsledky.

Při veškeré speciálně pedagogické, terapeutické a psychologické činnosti SPC je kladen důraz na vysokou odbornost, lidský rozměr poskytované péče a účinnou spolupráci s rodinami dětí s postižením. Snaží se o přirozenou a nenásilnou integraci.

Podmínky činnosti

Ředitelem SPC je ředitel speciálních škol a školských zařízení při DC Arpida. Má kvalifikaci psychologa a speciálního pedagoga. Míra pracovních úvazků pracovníků SPC je stanovena podle faktických potřeb. Psychologové jsou dva, v přepočtu 0,4, speciálních pedagogů je pět

(dva logopedi, jeden somatoped a psychoped a dva tyflopedi), v přepočtu 1,8. Sociální pracovnice pracuje na 0,8 úvazku. Celkem je v SPC osm pracovníků, což jsou v přepočtu tři celé úvazky. Pracovníci jsou zkušení v oboru speciální pedagogiky i psychologie. Délka praxe přesahuje 15 let. Sociální pracovnice má 5 let praxe.

Všichni pracovníci SPC jsou kmenovými zaměstnanci DC Arpida. Personální podmínky umožňují realizaci plánovaných úkolů. SPC má odpovídající prostorové podmínky vzhledem k počtu klientů i druhu jejich postižení.

Významnou činností SPC je půjčování pomůcek rodičům, kteří si tak mohou přímo pomůcku vyzkoušet a ověřit v praxi. Pracovníci SPC mají dostatek kompenzačních a rehabilitačních pomůcek.

SPC je vybaveno didaktickou a výpočetní technikou, je připojeno na internet. Dále je zřízena i odborná knihovna, která je doplňována a slouží odborným pracovníkům a rodičům. Velké množství potřebné literatury má především sociální pracovnice. Další informace jsou přehledně uspořádány v šanonech, katalogy jsou běžně k nahlédnutí. K informaci slouží i nástěnky a fotografie. Z jakéhokoliv materiálu lze udělat kopie rodičům. Pracovníci SPC mají též k dispozici osobní automobil. Systém výjezdů odpovídá potřebám. Jsou upřednostňovány těžší a naléhavější případy. Čekací lhůty prakticky neexistují. Výjezdy provádějí nejčastěji ředitel a sociální pracovnice, většinou do škol, do rodin méně často. Vzhledem k rozsáhlé činnosti DC Arpida do budoucna je potřeba vytvořit podmínky pro zastupitelnost ředitele DC Arpida v roli vedoucího SPC a zároveň přenesení kompetencí na pracovníka na plný pracovní úvazek.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky činnosti SPC jsou velice dobré. Složení pracovního týmu je ovlivněno personálními možnostmi DC Arpida.

Hodnocení kvality speciálně pedagogické a psychologické činnosti

Kvalita speciálně pedagogické a psychologické činnosti je velmi dobrá a plně odpovídá potřebám předškolních a školních dětí a jejich rodin z celého regionu jižních Čech. Je jediným zařízením, které poskytuje speciálně pedagogické služby v somatopedické oblasti. Ve spolupráci s Nestátním zdravotnickým zařízením bylo dosaženo dobrých výsledků při integraci postižených dětí. Tomu předcházela metodická práce s učiteli kmenových škol. Neméně významnou součástí je i získávání, využívání a půjčování vhodných kompenzačních pomůcek.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základním dokumentem je Koncepce škol při DC Arpida, která byla zpracována při zahájení činnosti a stanovuje typy zřizovaných škol, druh a rozsah postižení zařazovaných žáků a jejich předpokládaný počet. Koncepce vychází z podmínek dětského centra a reaguje na potřeby spádové oblasti. Prioritou je postupná integrace žáků do běžných typů škol. Pro celé DC je zpracován plán krátkodobých akcí. Tento plán obsahuje měsíční rozvržení většinou již tradičních akcí, které jsou organizována společně pro všechny součásti. Na koncepci navazují roční plány, které mají zpracované všechny součásti. Tyto plány jsou konkrétní a obsahují všechny oblasti vztahující se k výchovně vzdělávací práci. Roční plány jsou rozpracovány v měsíčních plánech. Na jejich zpracování se podílejí pedagogičtí pracovníci. Základní cíle a úkoly jsou projednány a přijaty rodiči i zřizovatelem. Plánování tvoří logický systém, který je

funkční a významně přispívá k optimalizaci výchovně vzdělávacího procesu.

Všechny součásti jsou zřízeny v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 31 211/99-21 ze dne 15. 11. 1999. Výchovná a vzdělávací činnost probíhá podle učebních plánů a vzdělávacích programů schválených MŠMT ČR. Učební plány jsou v rámci povolených dodatků přizpůsobeny žákům s tělesným a kombinovaným postižením. Pro žáky s těžšími formami postižení jsou zpracovány individuální vzdělávací programy.

Organizování

Školy a školská zařízení při DC ARPIDA řídí a zastupuje ředitel DC ARPIDA, který byl do funkce jmenován správní radou o.p.s. Ředitel pověřil operativním řízením škol a školských zařízení odborně a pedagogicky způsobilého učitele, na kterého přenesl odpovídající část svých kompetencí. Vedoucí pracovníci jsou jmenováni také v mateřské škole, školní družině, a středisku pro volný čas. Všichni vedoucí pracovníci se scházejí na pravidelných týdenních poradách, na které navazují porady jednotlivých součástí. Třídní učitelé a vedoucí pracovníci mateřské školy se zúčastňují porad s lékařským úsekem k projednání problematiky dětí a žáků. Organizační struktura je funkční a přehledná. Všichni pedagogičtí pracovníci mají jasně stanovené kompetence, které umožňují bezproblémový chod zařízení. Zároveň je zajištěna včasná a úplná informovanost všech pracovníků. Důraz je kladen zejména na přesné a podrobné informace o dětech a žácích. Pedagogické rady jsou svolávány odděleně v jednotlivých typech škol. Záznamy z jednání jsou vypovídající a přehledné.

Výroční zpráva o činnosti školy odpovídá požadavkům § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Poskytuje dostatek informací a slouží vedení školy jako podklad pro hodnocení činnosti v uplynulém školním roce.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.

Vyučování je organizováno v souladu s obecně závaznými právními předpisy a zároveň je přizpůsobeno potřebám žáků s tělesným a kombinovaným postižením. Pozornost je věnována spolupráci s rodiči žáků. Většina z nich je se školou v denním kontaktu a mají aktuální informace od třídních učitelů. Rodiče jsou organizováni přímo v DC ARPIDA a dále v Klubu rodičů. Mohou se vyjadřovat ke všem oblastem práce škol a školských zařízení včetně podávání návrhů na změnu ve vedení, třídních učitelů apod. Kvalita práce všech pedagogických pracovníků je tak pod stálou veřejnou kontrolou. Kromě toho mají rodiče možnost vyjádřit se anonymně k úrovni škol formou dotazníku zadávaného vedením DC. Dotazníky jsou vždy vyhodnoceny a se závěry vedení škol dále pracuje.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků je založeno na jednoznačně stanovených kompetencích a povinnostech. V rámci stanovených pracovních náplní mají všichni pedagogičtí pracovníci dostatek možností pro uplatnění vlastních tvůrčích námětů. Vedení škol iniciativu pracovníků podporuje. Součástí řízení je důsledná kontrola jednotlivých činností, která je prováděna všemi vedoucími pracovníky.

Ve výchovně vzdělávacím procesu je věnována stálá pozornost zajištění odborné a pedagogické způsobilosti, u všech pedagogických pracovníků je zároveň důrazně vyžadován etický a vstřícný přístup k žákům. Třídní učitelé jsou pověřeni supervizí nad ostatními pracovníky ve své třídě. Všichni začínající učitelé i učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti v oblasti speciální pedagogiky mají zajištěno metodické vedení zkušenějšími

kolegy.

Vedoucí pracovníci jednotlivých součástí své podřízené pravidelně hodnotí a zpracovávají návrhy pro přiznání osobních příplatků. Kriteria pro hodnocení jsou známá, preferována je především profesionalita pracovníka a jeho přístup ke svěřeným žákům.

Kontrolní mechanismy

Kontrola jednotlivých oblastí je prováděna všemi vedoucími pracovníky. Systém kontroly je tedy víceúrovňový a periodický. Každé pondělí probíhá porada vedení, jejíž součástí je i analýza poznatků z kontrolní činnosti. Pedagogické rady jsou organizovány 4 za rok. Vzhledem k nízkému počtu pedagogických pracovníků se snadno scházejí i operativní porady k aktuálním záležitostem školy.

Na ekonomickém úseku probíhají pravidelné kontroly státních institucí (finanční úřad, Česká správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, školského úřad).

Hospitační činnost začíná obvykle v měsíci říjnu. O hospitacích jsou vedeny záznamy, které jsou projednány s vyučujícími. Záměrem hospitací je zjistit, zda učitelé dodržují učební osnovy a plánované rozvržení učiva. Hodnotí se projev učitele, stavba hodiny, úroveň administrativních prací, sleduje se kvalita přípravy žáků na hodinu, úroveň jejich znalostí a dovedností, jejich chování, aktivita a spolupráce s učitelem. Hospitační a zejména kontrolní činnost na pracovištích je účinná.

Hodnocení kvality řízení

Řízení tvoří funkční celek. Vedení škol a školských zařízení se snaží o komplexnost péče a jednotný postup všech součástí, které děti a žáci navštěvují. Ve sledovaných oblastech výrazně převažují pozitivní zjištění.

Kvalita řízení má celkově velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 31 211/99-21 ze dne 15. 11. 1999
- Notářský zápis – Zakládací listina NZ 151/97, N 159/97 ze dne 2. 6. 1997
- Statut Soukromých speciálních škol a školských zařízení pro děti a žáky s tělesným postižením a více vadami při Dětském centru Arpida
- Jmenovací listina ředitele školy vydaná Správní radou o. p. s. ze dne 28. 5. 1997
- Pověření řízením speciálních škol při DC Arpida ze dne 30. 12. 1997
- Výroční zpráva o činnosti Speciálních škol a školských zařízení při DC Arpida za školní rok 1999/2000.
- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.
- Záznamy z pedagogických rad kontrolovaných součástí
- Výkaz o speciálních školách podle stavu k 30. 9. 2000
- Koncepce škol při DC Arpida
- Roční plány práce kontrolovaných součástí

- Měsíční plány práce kontrolovaných součástí
- Plán krátkodobých akcí DC Arpida
- Učební plány speciálních škol
- Rozvrhy hodin speciálních škol
- Tematické plány vyučujících
- Hospitační záznamy inspektorů

ZÁVĚR

Speciální školy a školská zařízení pro žáky s tělesným postižením a kombinovanými vadami při DC Arpida poskytují zařazeným dětem a žákům komplexní péči. Výchovně vzdělávací proces je charakterizován diferencovaným a individuálním přístupem a je doplňován širokou nabídkou zájmových aktivit. Výrazným pozitivem je skutečnost, že se daří naplňovat hlavní cíl – integrace žáků s postižením do běžných škol.

Prostorové a materiální podmínky vykazují drobné rezervy, které však nemají negativní vliv na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu.

V nakládání s finančními prostředky poskytovanými ze státního rozpočtu nebyly ve vztahu k inspektovaným součástem shledány žádné nedostatky.

Speciální školy a školská zařízení při DC Arpida mají celkově velmi dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Ira	.....
Členové týmu	PaedDr. Zdeněk Slomek	.....
Externí spolupracovník	PhDr. Zdeňka Kubíčková	

V Českých Budějovicích dne 22. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. leden 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PhDr. Jiří Jankovský	.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednačního protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství, Mánesova 3, 371 03 Č. Budějovice	18. 1. 2001	99/01
Zřizovatel: Jaroslav Klabouch, Adamov 175, 373 81 Rudolfov	18. 1. 2001	100/01

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednačního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.